

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Милен Иванов Балтов,
Бургаски свободен университет
Професор по ПН 3.8 „Икономика“, д-р и доцент по 5.18 „Икономика и
управление (отрасли)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“ по докторска програма „Световно стопанство и МИО
(Европейска интеграция)“ от професионално направление 3.8 Икономика
в УНСС

Автор на дисертационния труд: Никол Николаева Кънчев
Тема на дисертационния труд: Оценка на икономическото въздействие от
финансирането на общата селскостопанска политика на ЕС върху
българския селскостопански сектор

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното
жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2951/
29.09.2025 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

I. Информация за дисертанта

Докторант Никол Кънчев е завършила бакалавърската си степен през 2019 г., а магистърска степен през 2021 г. в катедра „МИО и бизнес“. Впоследствие тя е задочен докторант в същата катедра. Притежава богат професионален опит като мениджър продажби, координатор на ИТ, мениджър ключови клиенти, а от юли 2025 г. работи в САЩ като ръководител на екип за ключови клиенти в компания, която е част от корпорацията Майкрософт.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра «Международни икономически отношения и бизнес» на УНСС по

докторска програма „Световно стопанство и МИО (Европейска интеграция)” от професионално направление 3.8 Икономика в УНСС. По време на обучението си в докторантурата, тя е изпълнила всички учебни задължения, като е положила успешно заложените в индивидуалния му план за работа изпити.

II. Обща характеристика на представения дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Никол Кънчев разглежда една изключително актуална тематика – връзката между икономическото развитие и интензитета и вида на финансирането по линия на Общата селскостопанска политика на ЕС за селското стопанство в България.

Целта и задачите на дисертацията са коректно изведени и са предпоставка за доказване на правилно поставената теза. Целта е постигната посредством изпълнението на няколко задачи, насочни основно към изследване на теориите за финансовото подпомагане и регионалното развитие, както и изследване на предпоставките за ефекти или дефекти при безвъзмездното финансиране за определени сектори в икономиката в Европа.

Обект на дисертационния труд са общностни политики, при която доминира наднационалното, както и прилагането и контрол от националните органи. Предметът на дисертационния труд се отнася до пазарните и административни орношения, върху които е изграден един сложен механизъм на функциониране с нея на ниво Европейски съюз. Основната теза е, че има пряка връзка между икономическите ефекти и интензитета на помоща от ЕС за селското стопанство. В рамките на основната теза са формулирани няколко хипотези, които тя потвърждава в хода на изследването си.

Общият обем е от 209 страници с изложение, структурирано във въведение, четири глави, заключение, списък на използваната литература и приложения, едно от които е анкетната карта, използвана в изследването. Библиографията включва множество източници – над 80, в по-голямата си степен нормативни документи и ръководатва и на колеги автори в България. Прегледът на използваната литература показва, че докторантът е извършил задълбочен литературен обзор по проблематиката на дисертацията.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В теоретичната част на дисертационния труд са изведени елементи с фундаментален характер и подплатява основните насоки, в които ще се развие изследването. В нея са дискутирани различните теоретични перспективи като реформите в ОСП на ЕС, както и техните цели и очаквани резултати. Представени са основните финансови инструменти и тяхното приложение в България.

Използва се системен и сравнителен подход, който дава възможност, въз основа на различните теоретични виждания по въпроса, да се подчертаят основните направления, в които е важно да се види съответствието на рамката на политиките на ЕС.

Включва преглед на европейските програми, подпомагащи текущите реформи, предизвикателствата и възможностите, както и върху стратегическите приоритети в средносрочен период с акцент върху климатичните промени и устойчивото развитие. За набиране на необходимите данни, докторантът е направил проучване сред специалисти, съпоставил е данни спрямо индикатори за измерване тежестта – по примера на България. Разгледат се множество случаи на нарушения или на кризисни ситуации.

В заключението на дисертационния труд е направено последователно доказване на подчинените хипотези, с което осигурява вярността на тезата на дисертационния труд. Прави извода, че реалните ефекти, както в икономически, така и в социален план, имат сравнително съпоставим с другите държави-членки, и още повече южните и югоизточните европейски страни, като не бива да бъдат пренебрегвани разходите.

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представената в автореферата справка за приносите реално отразява работата и постигнатите резултати в дисертационния труд. Те са свързани с допълване на съществуващата теория и методология за изследвания на тенденциите на развитие на селскостопанската политика в ЕС, икономическите ефекти и влиянието им върху Съюза. Направен е анализ на това как средствата на ЕС за политиките са били разходвани. Изследвана е ефективността на мерките за селското стопанство както в общ аспект за ЕС, така и по примера на България.

V. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Използваните публикации са седем доклада от конференции, шест (фамилното име в един от седемте се различава) от които са самостоятелни. Всички са по теми пряко свързани с темата на дисертацията, с което се надхвърлят минималните национални изисквания, но и петте са в издания само на УНСС, а дисертантът и темата му имат потенциал да се представят и в други издания, вкл. в чужбина. Те директно отразяват ключови моменти в изследването и са свързани с част от приносите.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на изискванията и е издържан в структурно отношение, отразявайки логиката и дълбочината на дисертационния труд. Конструиран е в цялостност и не пропуска нито една от частите на изложението.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси

Конкретните въпроси към докторанта са:

- Посочете стратегически документи в Европейския съюз, които стимулират не само икономическото въздействие като цяло, но и определни фактори на конкурентоспособността на бизнес единиците в аграрния сектор – например тяхната иновационната активност?

- С какво може да се обясни фактът, че вместо активно пазарно поведение и търсене на диверсификация, огромното финансиране по линия на ОСП в България стимулира доминиращата част от големите бизнес единици в агробизнеса до непазарно поведение?

Препоръката към докторанта е при практическото изследване да се потърсят аналози за най-добри практики в различни държави. В същото време, интересът към темата е предпоставка за бъдещи участия на докторанта в международни проекти и изследвания, както и за публикации в международни издания.

VIII. Заключение

Дисертационният труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и на частта от правилниците на

Университета за национално и световно стопанство - София за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

С убеденост давам **положителна оценка на дисертационния труд** на тема „Оценка на икономическото въздействие от финансирането на общата селскостопанска политика на ЕС върху българския селскостопански сектор” и препоръчвам на колегите, уважаеми членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен «доктор» на Никол Николаева Кънчев.

5.11.2025 г.

гр. Бургас

Изготвил становището:

/проф. д-р Милен Балтов/

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

SCIENTIFIC REVIEW

By: Prof. Milen Ivanov Baltov, PhD
Burgas Free University
Professor of PN 3.8 "Economics", PhD and Associate Professor in 5.18
"Economics and Management (Industries)"

Subject: Dissertation for awarding the educational and scientific degree of "Doctor" under the Doctoral Programme "World Economy and International Economic Relations (European Integration)" from the professional field 3.8 Economics at the UNWE

Author of the dissertation: Nikol Nikolaeva Kanchev
Thesis topic: Assessment of the Economic Impact of the Financing under the EU Common Agricultural Policy on the Bulgarian Agricultural Sector

Grounds for submission of the opinion: participation in the Scientific Jury for the defense of the dissertation in accordance with Order No 2951 / 29.09.2025 of the Vice-Rector for Research and Development of UNWE.

I. Information about the dissertation

PhD student Nikol Kanchev completed her bachelor's degree in 2019 and her master's degree in 2021 at the Department of International Economic Relations and Business. Subsequently, she is a part-time PhD student in the same department. She has extensive professional experience as a sales manager, IT coordinator, key account manager, and since July 2025 she has been working in the United States as a key account team leader in a company, which is part of Microsoft.

The dissertation student was trained in the Doctoral Programme at the Department of International Economic Relations and Business at the UNWE under the Doctoral Programme in World Economy and International Economic

Relations (European Integration) from the professional field 3.8 Economics at the UNWE. During her doctoral studies, she has fulfilled all academic duties by successfully passing the exams set out in his individual work plan.

II. General characteristics of the presented dissertation

The dissertation of PhD student Nikol Kanchev examines an extremely topical topic – the relationship between economic development and the intensity and type of funding under the Common Agricultural Policy of the EU for agriculture in Bulgaria.

The purpose and tasks of the dissertation are correctly derived and are a prerequisite for proving the correctly positioned thesis. The objective was achieved through the implementation of several tasks, mainly aimed at examining the theories of financial support and regional development, as well as examining the prerequisites for effects or defects in grant financing for certain sectors of the economy in Europe.

The subject of the dissertation is Community policies, in which the supranational dominates, as well as the implementation and control by the national authorities. The subject of the dissertation concerns the market and administrative conditions on which a complex mechanism of functioning with it at the level of the European Union is built. The main thesis is that there is a direct relationship between the economic effects and the intensity of EU aid to agriculture. The main thesis is formulated several hypotheses, which she confirms in the course of her research.

The total volume is 209 pages with an exposition structured in an introduction, four chapters, a conclusion, a list of references and appendices, one of which is the questionnaire used in the study. The bibliography includes numerous sources – over 80, mostly normative documents and manages fellow authors in Bulgaria. A review of the literature used shows that the PhD student has carried out an in-depth literature review on the problems of the dissertation.

III. Evaluation of the scientific and applied scientific results obtained

In the theoretical part of the dissertation, elements of a fundamental nature are derived and underpins the main directions in which the research will develop. It discusses the different theoretical perspectives such as the reforms in the EU CAP, as well as their objectives and expected results. The main financial instruments and their application in Bulgaria are presented.

A systematic and comparative approach is used, which makes it possible, on the basis of different theoretical views on the issue, to highlight the main directions in which it is important to see the relevance of the EU policy framework.

It includes an overview of European programmes supporting ongoing reforms, challenges and opportunities, as well as on strategic priorities in the medium term, with a focus on climate change and sustainable development. To collect the necessary data, the PhD student conducted a survey among specialists, compared data against indicators for measuring weight – following the example of Bulgaria. Numerous cases of violations or crisis situations are being examined.

In the conclusion of the dissertation, a consistent proof of the subordinate hypotheses is made, which ensures the correctness of the thesis of the dissertation. It concludes that the real effects, both economically and socially, are comparable to those of other Member States, and even more so to the southern and south-eastern European countries, and the costs should not be overlooked.

IV. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The report on the contributions presented in the abstract actually reflects the work and the results achieved in the dissertation. They are related to complementarity of the existing theory and methodology for research on trends in the development of agricultural policy in the EU, their economic effects and their impact on the Union. An analysis of how EU policy funds have been spent. The effectiveness of agricultural measures is studied both in general terms for the EU and following the example of Bulgaria.

V. Evaluation of the publications of the dissertation

The publications used are seven conference reports, six (the surname in one of the seven differs) of which are standalone. All of them are on topics directly related to the topic of the dissertation, which exceeds the minimum national requirements, but all five are in editions only of the UNWE, and the dissertation and its topic have the potential to be presented in other journals, incl. abroad. They directly reflect key points in the study and are related to part of the contributions.

VI. Evaluation of the abstract

The abstract meets the requirements and is structurally sound, reflecting the logic and depth of the dissertation. It is constructed in its entirety and does not miss any of the parts of the exhibition.

VII. Critical remarks, recommendations and questions

The specific questions for the PhD student are:

- Name strategic documents in the European Union that stimulate not only the economic impact in general, but also certain factors of the competitiveness of business units in the agricultural sector – for example, their innovation activity?

- What can explain the fact that instead of active market behavior and the search for diversification, the huge financing under the CAP in Bulgaria stimulates the dominant part of large business units in agribusiness to non-market behavior?

The recommendation to the doctoral student is to look for analogues of best practices in different countries during the practical research. At the same time, the interest in the topic is a prerequisite for future participation of the PhD student in international projects and research, as well as for publications in international journals.

VIII. Conclusion

The dissertation fully complies with the requirements of the Law on the Implementation of the Law on the Prevention of Corruption and Corruption and the Regulations of the University of National and World Economy - Sofia for awarding the educational and scientific degree of "Doctor".

With conviction, I give a **positive assessment of the dissertation on the topic "Assessment of the Economic Impact of the Financing of the EU Common Agricultural Policy on the Bulgarian Agricultural Sector"** and recommend to my colleagues, distinguished members of the scientific jury, to award the educational and scientific degree "Doctor" to Nikol Nikolaeva Kanchev.

5.11.2025
Burgas

Review author:

/Prof. Milen Baltov, PhD/